

ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ ਜੇ.

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

2000 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 446

2 ਮਾਰਚ, 2000

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950-Art. 227—ਪੰਜਾਬ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 — ਐੱਸ.ਐੱਸ. 89 ਅਤੇ 100—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਕ ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸਰਪੰਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ—ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼—ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਪੁਨਰ - ਗਿਣਤੀ-ਚੁਣੌਤੀ - ਮੁੜ-ਗਣਨਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।-ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ- ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੋ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਝੁਕਾਅ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੰਤ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 15)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਨ-ਮਨੁੱਖੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਾਂ ਲੋੜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬਠਿੰਡਾ ਖੁਦ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੇਗੀ।

(ਪਾਰਾ 17 ਅਤੇ 18)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੇ.ਕੇ ਗਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਜੇ.ਆਰ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ

ਜੀ.ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਟੀ.ਪੀ.ਐਸ ਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ
ਐਡਵੋਕੇਟ

ਨਿਰਣਾ

ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਫਸਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 18 ਜਨਵਰੀ, 2000 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਪੀ-3 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

- (a) ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਠੋਸ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (b) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ
- (c) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(3) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਰਡਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਰਿਕਾਰਡ।

(4) ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪਿੰਡ ਬੰਗੀ ਰਘੂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ 21 ਜੂਨ 1998 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਕਤ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਚੋਣ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰਪੰਚ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਕ੍ਰਿਸਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬੇਨਿਯਮੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1. ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ 20 ਜੂਨ, 1998 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਘਰ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3

ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਨੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਵੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ/ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਨੇ 39 ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ 50-50 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 9.15 ਵਜੇ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ .PM ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ

ਕਰੀਬ 49 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤੇ। ਪਰ ਰਾਤ 9.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਚਾਨਕ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚੋਂ 50 ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ/ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਸਗੋਂ ਬੰਡਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਢਿੱਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਤੱਕ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 1018 ਵੋਟਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 39 ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 466 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 467 ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 5 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨੰਬਰ 2, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵੋਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣੇ।

8. ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਮੇਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ

ਕਾਰਵਾਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 4 ਤੋਂ 7 ਵੀ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 3 ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 1 ਨੂੰ ਵੀ. ਬੰਗੀ ਰਘੂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਤੋਂ 7 ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ **ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

9. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਗਣਨਾ ਕਰਕੇ, ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6.) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੇ 1 ਫਾਈਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 51 ਅਤੇ 52 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। . ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੱਥੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੈਰੇ 6 ਤੋਂ 9 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:-

7. . ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 6 ਗਲਤ, ਝੂਠਾ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ 20 ਜੂਨ, 1998 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ 'ਤੇ ਖਾਣਾ ਜਾਂ ਪੀਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਡਰਿੰਕਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬੜੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਹਨ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵੋਟ ਨਾਲ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 7 ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ, ਝੂਠਾ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਯੋਗ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਰਜ਼ੈਕਟ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਝੂਠੇ, ਬੇਤੁਕੇ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਰੁਟੀਨ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 50 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰੱਦ/ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਸਨ

ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ 'ਨਹੀਂ। 1 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵੋਟ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਲਈ ਜੇਤੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

Darshan Singh v. Deputy Commissioner-cum-Presiding Officer 227
Election Tribunal and another (Swatanter Kumar, J.)

9. ਪੈਰਾ 8 ਗਲਤ, ਝੂਠਾ, ਫਜ਼ੂਲ, ਝੂਠ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਇਨਕਾਰ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਪੈਰਾ 9 ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. 1 ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2 ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3 ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. 4 ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਿਣਤੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 39 ਵੋਟਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 9.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਾਈਟ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 49 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੰਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 50 ਵੋਟਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੋਟ ਨਾਲ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

(8) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲਾਈਟ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਿਆਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਲਾਈਟ ਬੰਦ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(9) ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਖੁਦ ਆਰ.ਡਬਲਿਊ. 3 ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀਆਂ 50-50 ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਬੰਡਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 39 ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 5 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 466 ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 467 ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਵੋਟ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਹਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨੀ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਈਟ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਿਹਾ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਗੈਸ ਲੈਪ, ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਤੇ ਬੈਟਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਬ 8.30 ਵਜੇ ਘੜੀ ਦੀ ਲਾਈਟ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਗਭਗ 49 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਮੈਂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਆਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਬੰਡਲ ਅਤੇ ਵਿੱਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੋਟ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ।

(10) ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਸਹੀ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ।

(11) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ **ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਦੁਧਾਨੀ** ਬਨਾਮ **ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1)** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ **ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।**

(1) ਏਆਈਆਰ 1993 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 367

2000 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 39, 3 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਆਖਿਰਕਾਰ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ 'ਤੇ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਦਾ ਸਹੀ ਨਤੀਜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਗਣਨਾ

ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਇਹ ਮੁਢਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਜਾਂ ਉੱਥੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਉਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 89 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੋਟ ਦਾ ਗਲਤ ਸਵਾਗਤ, ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੋਟ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ 33 ਦੀ ਧਾਰਾ (d) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ *ibid* ਉੱਥੇ ਵੱਡਾ ਹੈ

ਇਸ ਆਧਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 88 ਜਾਂ 89 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81 ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ।

ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਬੁਥ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ 72 ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਡਿੱਗ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵੇਟਿੰਗ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇ। ਏ. **ਨੀਲਾਲੋਹਿਥਾਦਾਸਨ ਨਾਦਰ**

ਬਨਾਮ **ਜਾਰਜ ਮਾਸਕਰੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ 619 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

"ਮਤਦਾਨ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਹਾਇਕ ਹੈ

ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਐਕਟ ਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਜਾਂ ਪੱਖ ਦੇ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਪਰ ਵੋਟਰ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ "ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਧਾਰ ਇਨ੍ਹੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਰਲ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਤੋਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5 ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:-

1. ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਯੋਗ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
2. ਕੀ ਗਣਨਾ ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਪੁਨਰ-ਗਣਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
3. ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ.
4. ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਰਾਬ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ.
5. ਰਾਹਤ.

(13) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

Darshan Singh v. Deputy Commissioner-cum-Presiding Officer 231
Election Tribunal and another (Swatanter Kumar, J.)

ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੜ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(14) ਇੱਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਚੋਣ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਆਧਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁੜ-ਗਿਣਤੀ ਕਰੋ। ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਤੱਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(15) ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਝੁਕਾਅ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੰਤ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। **ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ:-

“ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਮੁੜ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। **ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਬਾਏਗਾ।** ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ

ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੱਲ ਹੈ।

ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਿਯਮ 33 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗਲਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ

ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। **ਏ. ਨੀਲਾਲੋਹਿਥਾਦਾਸਨ ਨਾਦਰ ("ਸੁਪਰਾ")** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਐਨ. ਨਾਰਾਇਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ **ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਉਚਿਤ ਸੀ।**

(16) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ।

(17) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੁੜ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਨ-ਮਨੁੱਖੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਾਂ ਲੋੜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜੇ ਉਹ ਯੋਗ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

(18) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬਠਿੰਡਾ, ਖੁਦ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸੌਂਪੇਗੀ,

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

24630HC . ਸਰਕਾਰ Pr-ess, UT, Chd.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

Darshan Singh v. Deputy Commissioner-cum-Presiding Officer 233
Election Tribunal and another (Swatanter Kumar, J.)

ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ
ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ
ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ